

Júlia Ševčíková

(*1950)

vypočujte
podcast

prečítajte
príbeh

Faktografické úlohy:

1. Na hraniciach bývalého Československa zahynulo v období komunistického režimu medzi rokmi 1948 a 1989 najmenej 266 ľudí. Ich smrť nebola náhodná. Spájala ich cesta za slobodou.

Tvoja úloha:

- A. Pozri si unikátnu mapovú aplikáciu Mapa.zelezna-opona.cz, ktorá predstavuje výsledky projektu Dokumentácia usmrtených na československej hranici. Na základe podrobného zmapovania jednotlivých prípadov môžeš spoznať ľudí, ktorých sen o lepšom živote skončil stykom s elektrickým plotom, guľkou alebo roztrhaním psami.
- B. Vysvetli pojem železná opona a popíš historické súvislosti jej vzniku a zániku.

.....

.....

.....

- C. Dopíš do mapy krajiny, cez ktoré železná opona prechádzala. Uveď ich názvy pred rokom 1989.

Zdroj: Aktuality.sk

2. Po IX. zjazde KSČ v roku 1949, na ktorom Gottwald vyhlásil: „Nebude u nás socializmus bez prechodu dediny k socializmu,“ na Slovensku násilím zhabali roľníkom poľnohospodárske stroje, aby boli prinútení podpisovať vstup do družstiev. Takto zhabali 16 391 traktorov, 20 365 mláťačiek, 20 365 samoviazačov a ďalšie stroje. Tí, ktorí nechceli vstúpiť do JRD, museli platiť tzv. kontingenty.

Tvoja úloha:

Vysvetli pojmy kolektivizácia, JRD, kontingenty.

Zdroj: Upn.gov.sk

.....

3. Vďaka emigrácii získalo lepší život mnoho ľudí. S rôznym, často nesprávnym, vysvetlením pojmov súvisiacich s migráciou sa stretávame aj dnes.

Tvoja úloha:

Priradi správne pojmy k nasledujúcim definíciám, napr. a – W.

a) migrácia	W.....	d) imigrant
b) utečenec		e) ekonomický migrant
c) azyl		f) emigrácia

Ilustračný obrázok. Zdroj: Szslucnalc.sk

- X. Cudzinec, ktorý uteká z vlastnej krajiny, pretože je v nej prenasledovaný podľa dôvodov uvedených v Dohovore o právnom postavení utečencov z roku 1951 (Ženevský dohovor), alebo má oprávnené obavy, že bude prenasledovaný, a vzhľadom na tieto obavy nemôže alebo sa nechce vrátiť do vlastnej krajiny (prenasledovanie na základe rasy, náboženstva, národnosti, politického názoru alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine).
- Y. Pristáhovalc – človek migrujúci na územie určitého štátu s úmyslom usadiť sa v ňom na dobu dlhšiu ako jeden rok.
- Z. Ten, kto emigruje z jedného regiónu do druhého, vrátane prekračovania medzinárodných hraníc, hľadajúc lepšiu životnú úroveň, pretože podmienky alebo pracovné príležitosti v regióne migranta sú nedostatočné.
- Q. Medzinárodná ochrana. Poskytuje sa tým cudzincom, ktorí stratili ochranu svojej vlastnej krajiny. Pre hroziace prenasledovanie alebo vážne bezprávie sa tam nemôžu alebo nechcú vrátiť.
- W. Pohyb osôb alebo skupín osôb v geografickom a sociálnom priestore spojený s prechodnou alebo trvalou zmenou miesta pobytu.
- R. Odchod jednotlivcov alebo skupín osôb z krajiny pôvodu.

Úlohy vzťahujúce sa k príbehu:

1. Na život v USA spomína pamätníčka s láskou. Prvý raz sa cítila slobodná: „*Tam vám nikto nekladie zbytočné otázky a okrem toho, my keď sme tam prišli na úrad, tak nikto mi nekladol ponížujúce otázky.*“

Tvoja úloha:

Po prečítaní príbehu pamätníčky v online archíve Pametnaroda.cz (link nájdeš v úvode tohto pracovného listu) vyznač k jednotlivým výrokom, či ide o pravdivú (P) alebo nepravdivú (N) informáciu:

a) V Československu sa bála o svoj život a život svojej rodiny. P / N
b) V USA neobhájili žiadosť o politický azyl. P / N
c) V USA nemala príbuzných. P / N
d) Júlia sa cítila v USA hneď ako doma. P / N
e) Po domove sa cnelo najmä jej manželovi. P / N
f) Po páde komunistického režimu zostala žiť na Slovensku. P / N

Júlia Ševčíková s manželom v USA. Zdroj: Pametnaroda.cz

2. Na detstvo má Júlia Ševčíková pekné spomienky. Prežila ho v Hriňovej, krásnom kraji v okolí Zvolena. Bezstarostné chvíle boli však spojené aj s prácou na poli.

Tvoja úloha:

A. Prečítaj si príbeh pamätníčky a vypočuj podcast *Stoj, kto tam?!*

B. Popíš, z akej rodiny pochádza pamätníčka a koľko mala súrodencov.

.....

.....

.....

.....

C. Porovnaj jej spôsob trávenia letných prázdnin s tvojím.

.....

.....

.....

.....

D. Napíš, ako bola Hriňová zasiahnutá okupáciou Československa v roku 1968.

.....

.....

.....

.....

Zdroj: www.hrinova.sk

3. „Človek si to všetko neuvedomí, lebo nevie, čo vás v živote čaká. A okrem toho ešte ste plná elánu, lebo chcete niečo dokázať. To bolo asi také prvé moje veľké zaucho. Že nebudem môcť robiť to, čo chcem, a že ten systém veľmi ovplyvňuje človeka a zmení vám úplne život,“ spomína pamätníčka.

Tvoja úloha:

Po prečítaní príbehu pamätníčky doplň nasledujúci text:

V období okupácie Československa vojskami Varšavskej zmluvy v roku študovala Júlia na
..... Po okupácii sa v roku rozhodli členovia Júliinej rodiny emigrovať
..... Podarilo sa im to cez Následky emigrácie členov rodiny si ako jediná z rodiny od-
niesla pamätníčka. Dôvod, prečo mala iba ona problémy s ŠTB bol Časté návštevy členov
..... s cieľom..... znášala Júlia..... Túžba študovať na VŠ sa jej
.....

Júlia Ševčíková v roku 1969. Zdroj: Pametnaroda.cz

Projektové úlohy:

1. Kancelária vysokého komisára OSN pre utečencov v Belehrade pomohla rodine pamätníčky emigrovať z Československa. Takéto kancelárie v rôznych krajinách pomohli na ceste za slobodou tisícim ľuďom.

Tvoja úloha:

- A. Zisti, či má Kancelária vysokého komisára OSN pre utečencov zastúpenie aj na Slovensku.
- B. Aké štátne a neštátne organizácie pôsobiace na Slovensku sa zaoberajú problematikou migrácie?
- C. Nájdi na internete aspoň jeden konkrétny projekt, ktorý sa ti zdá zmysluplný a pomáha utečencom, cudzincom začleniť sa do našej krajiny. Prezentuj ho pred spolužiakmi.

Zdroj: www.unhcr.org

Zdroj: www.iom.sk

Zdroj: www.mareena.sk

2. Júlia, jej manžel Marián a ich 4 deti sa usadili v štáte Michigan, na predmestí Detroitu s názvom Rochester. Marián sa hneď cítil ako doma, Amerika mu prirástla k srdcu. Júlia sa v USA cítila docenená ako matka, zostala ženou v domácnosti.

Tvoja úloha:

Zisti čo najviac informácií o americkom meste Detroit. Spracuj ich do zaujímavej prezentácie. Nezabudni do nej zahrnúť aj informácie o súvislosti tohto mesta s emigráciou zo Slovenska.

Stretnutie Slovákov žijúcich v Detroite, rok 1975.

Zdroj: Slovenskykalendar.com

3. Dnes Slováci emigrujú najčastejšie z ekonomických dôvodov. Pani Júlia s rodinou odišla z našej krajiny z oveľa vážnejších príčin. Preto, že bola prenasledovaná vlastným štátom.

Tvoja úloha:

Ak poznáš niekoho, kto emigroval do inej krajiny, a máš možnosť sa s ním skontaktovať, urob s ním krátky rozhovor na tému emigrácie. Zisti, ako s odstupom času vníma svoje rozhodnutie a v čom vidí výhody/nevýhody života v inej krajine.

Júlia Ševčíková na návšteve svojej sestry na Deň vďakyvdania v 80. rokoch. Zdroj: Pametnaroda.cz